

Buro de Brug Rapporten

B21-481

Archeologisch bureauonderzoek en
inventariserend veldonderzoek –
boringen (verkennende fase)
Huizerweg 4-8 en Burg. Heerschopweg
5 in Blaricum,
gemeente Blaricum

Status: Definitief
09-03-2022

Colofon

ISSN 2468-6727

Auteur(s) M.E. Lobbes, M.F. Honshorst en J.W.
Oudhof

Copyright © 2021 Buro de Brug
www.burodebrug.nl

Inhoud

Samenvatting	3
Administratieve gegevens	4
1 Inleiding.....	5
1.1 Algemeen.....	5
1.2 Huidige situatie	6
1.3 Toekomstige situatie.....	7
2 Archeologisch bureauonderzoek	8
2.1 Onderzoeksmethode	8
2.2 Beleid en bestemmingsplan	9
2.3 Geologie, geomorfologie en bodemopbouw	10
2.4 Historische gegevens	14
2.5 Versturende bodemingrepen in het verleden	17
2.6 Bekende archeologische waarden	18
2.6.1 AMK-terreinen.....	18
2.6.2 Archis vondstlocaties	19
2.6.3 Archis onderzoeksmeldingen.....	19
2.6.4 Overige archeologische waarden	23
2.6.5 Samenvatting bekende archeologische waarden	24
3 Archeologische verwachting en selectieadvies	25
3.1 Archeologische gespecificeerde verwachting	25
3.2 Selectieadvies bureauonderzoek	25
4 Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase.....	26
4.1 Onderzoeksmethode.....	26
4.2 Veldwaarnemingen	26
4.3 Lithologie en bodemopbouw	27
4.4 Archeologische indicatoren.....	27
5 Archeologische interpretatie en advies	28
5.1 Archeologische interpretatie	28
5.2 Selectieadvies	28
6 Bronnen.....	29
6.1 Digitale bronnen.....	29
6.2 Literatuur.....	29
7. Bijlagen	31

Samenvatting

Dit archeologisch bureauonderzoek is uitgevoerd conform KNA 4.1¹ en BRL protocol 4002 door Buro de Brug in opdracht van buRO. De aanleiding tot dit onderzoek is de uitbreiding van de Albert Heijn (nu gelegen aan de Huizerweg 6 en 8) eveneens naar de Huizerweg 4 en de Burgemeester Heerschopweg 5 in de historische kern van Blaricum. Voor de uitbreiding zullen twee bestaande panden (een koffie-/theesalon en een rietgedekte villa) worden gesloopt. De nieuwbouw krijgt een oppervlakte van ca. 900 m², waarvan ca. 300 m² overlapt met de oudbouw (het te slopen huis en de koffiebar). Dit betekent dat 600 m² van de uitbreiding gebouwd wordt op grond waar voorheen geen bebouwing stond (voorheen de tuin van de villa). De totale oppervlakte van het plangebied is ca. 900 m².

Het plangebied ligt in het midden van de bebouwde kern van Blaricum, aan één van de doorgaande wegen van het dorp. Volgens de beleidskaart van de gemeente Blaricum valt het plangebied in een archeologisch terrein (Gebied 2). De verwachting is hier hoog. Volgens bestemmingsplan 'Blaricum Dorp 2018' (herzien 2020) is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 0,3 m -mv en die tevens een oppervlakte van meer dan 50 m² beslaan. Daartoe dient dit bureauonderzoek.

Uit de landschappelijke analyse blijkt dat het plangebied is gelegen op een flank van een stuwwal van Huizen - Laren. Ter hoogte van het plangebied geven zowel de bodemkaart als de geomorfologische kaart bebouwing aan. Na extrapolatie van de omringende gebieden, kan worden uitgegaan van een locatie op gordeldekzandwellingen. Binnen het plangebied is ter hoogte van Huizerweg 8 in 2005 een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd, waarbij een esdek op dekzand werd waargenomen. Deze bodemopbouw is ook binnen het huidige plangebied te verwachten. Op basis van dit bureauonderzoek geldt een lage verwachting voor het aantreffen van archeologische resten uit de prehistorie en een middelhoge verwachting voor het aantreffen van bewoningssporen vanaf de middeleeuwen tot nieuwe tijd.

Op basis van het booronderzoek dat in 2005 op een deel van het perceel werd uitgevoerd, bleek een deel van het terrein verstoord door saneringswerkzaamheden, die in het recente verleden zijn uitgevoerd. Het advies toentertijd was de sloop- en nieuwbouw archeologisch te laten begeleiden, omdat de bodemopbouw in de rest van het plangebied waarschijnlijk nog intact was en er geen hoge verwachting gold voor het aantreffen van archeologische resten uit de middeleeuwen – nieuwe tijd.

Omdat onduidelijk was of de bodem binnen het plangebied ter hoogte van de uitbreiding nog intact was, werd op basis van het bureauonderzoek besloten een inventariserend vervolgonderzoek uit te voeren in de vorm van verkennende boringen, conform KNA 4.1 protocol 4003. Het advies was om 5 tot 6 boringen te zetten met een Edelmanboor (diameter 7 cm) tot minimaal 30 cm in de pleistocene afzettingen of met een maximum diepte van 3,0 m -mv (d.w.z. het doorgaans relevante archeologisch niveau).

Op basis van de boringen is gebleken dat de bodemopbouw van het plangebied dusdanig verstoord is. Om deze reden geldt een lage archeologische verwachting en adviseert Buro de Brug het terrein vrij te geven.

Dit selectieadvies is nog geen selectiebesluit. Het advies dient beoordeeld te worden door de bevoegde overheid, de gemeente Blaricum.

¹ Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, www.sikb.nl.

Administratieve gegevens

Projectnaam	Huizerweg 4-8 en Burg. Heerschopweg 5 te Blaricum (gemeente Blaricum)
Opdrachtgever	buRO
Contactpersoon	Ing. R. van Veen
Uitvoerder	Buro de Brug
Autorisatie	Drs. J.W. Oudhof (senior KNA-archeoloog) j.w.oudhof@burodebrug.nl 06-25289957
Projectcode Buro de Brug	B21-481
Betrokken projectmedewerkers	Projectleiding: Drs. J.W. Oudhof Bureauonderzoek: Mevr. M.E. Lobbes Rapportage: Mevr. M.E. Lobbes & Mevr. M.F. Honshorst
Bevoegd gezag	Gemeente Blaricum
Provincie, gemeente en plaats plangebied	Noord-Holland, gemeente Blaricum, Blaricum
Toponiem	Huizerweg 4-8 en Burg. Heerschopweg 5
Kadastrale nummers	2264, 2832
Centrumcoördinaat	X: 145214,92 Y: 476156,96
Oppervlakte plangebied	Ca. 900 m ²
Archisnummer²	5080777100
Beheer en plaats documentatie	Buro de Brug, Spijkerboor
Rapportversie	Definitief
Datum rapport	09-03-2022

² Landelijk onderzoeksmeldingsnummer dat bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE/ARCHIS) moet worden aangevraagd bij aanvang van archeologisch onderzoek.

1 Inleiding

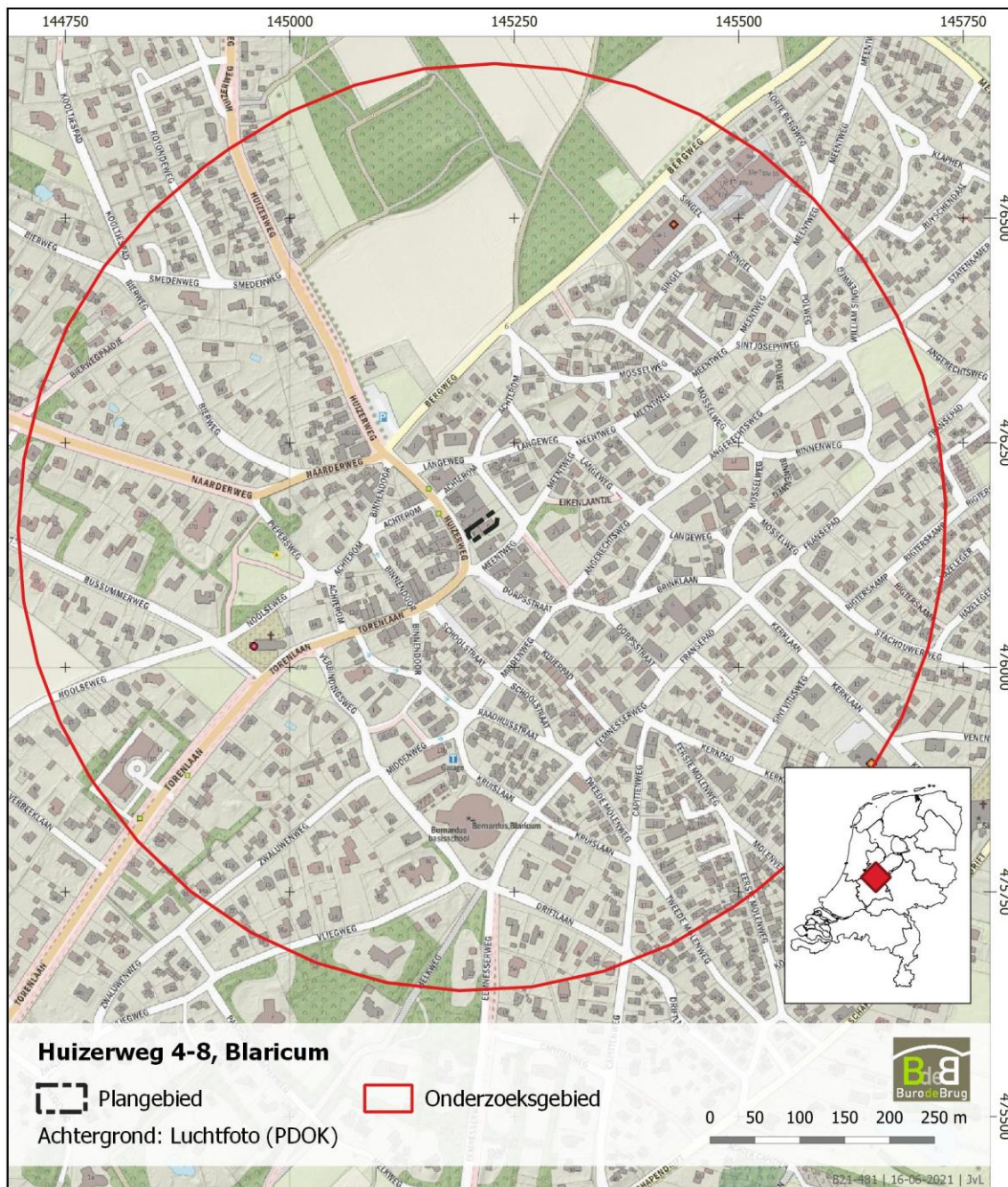
1.1 Algemeen

Dit archeologisch bureauonderzoek is uitgevoerd conform KNA 4.1³ en BRL protocol 4002 door Buro de Brug in opdracht van buRO. De aanleiding tot dit onderzoek is de uitbreiding van de Albert Heijn (nu gelegen aan de Huizerweg 6 en 8) eveneens naar de Huizerweg 4 en de Burgemeester Heerschopweg 5 in de historische kern van Blaricum (afb. 1). Voor de uitbreiding zullen twee bestaande panden (een koffie-/ theesalon en een rietgedekte villa) worden gesloopt. De nieuwbouw krijgt een oppervlakte van ca. 900 m², waarvan ca. 300 m² overlapt met de oudbouw (het te slopen huis en de koffiebar). Dit betekent dat ca. 600 m² van de uitbreiding gebouwd wordt op grond waar voorheen geen bebouwing stond (maar de tuin van de villa).

Volgens de beleidskaart van de gemeente Blaricum valt het plangebied in een archeologisch terrein (Gebied 2). De verwachting is hier hoog. Volgens deze gemeentelijke beleidskaart en het bestemmingsplan "Blaricum Dorp 2018" (vastgesteld op 03-06-2018), waarbinnen het plangebied valt, is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen dieper dan 0,3 m -mv en die tevens een oppervlakte van meer dan 50 m² beslaan.

Het voorgaande maakt duidelijk dat de bodemverstoringen die de geplande bodemingrepen de toegestane verstoringsmarges van oppervlakte en diepte overschrijden. De voorgenomen werkzaamheden zouden een bedreiging kunnen vormen voor eventueel aanwezige archeologische resten in de ondergrond van het areaal van de geplande voorziening. Om aan de onderzoeksplicht te voldoen is dit bureau- en booronderzoek uitgevoerd.

³ Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, www.sikb.nl.

Afbeelding 1. Locatie van het plangebied en het onderzoeksgebied.

1.2 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het midden van de historische kern van Blaricum. In het oosten wordt het plangebied begrensd door de Burgemeester Heerschopweg waar zich tevens het parkeerterrein en de ingang van de winkel (Albert Heijn) bevindt, en in het westen door de Huizerweg. Ten noorden wordt het plangebied begrensd door de Achterom en in het zuiden door de Meentweg.

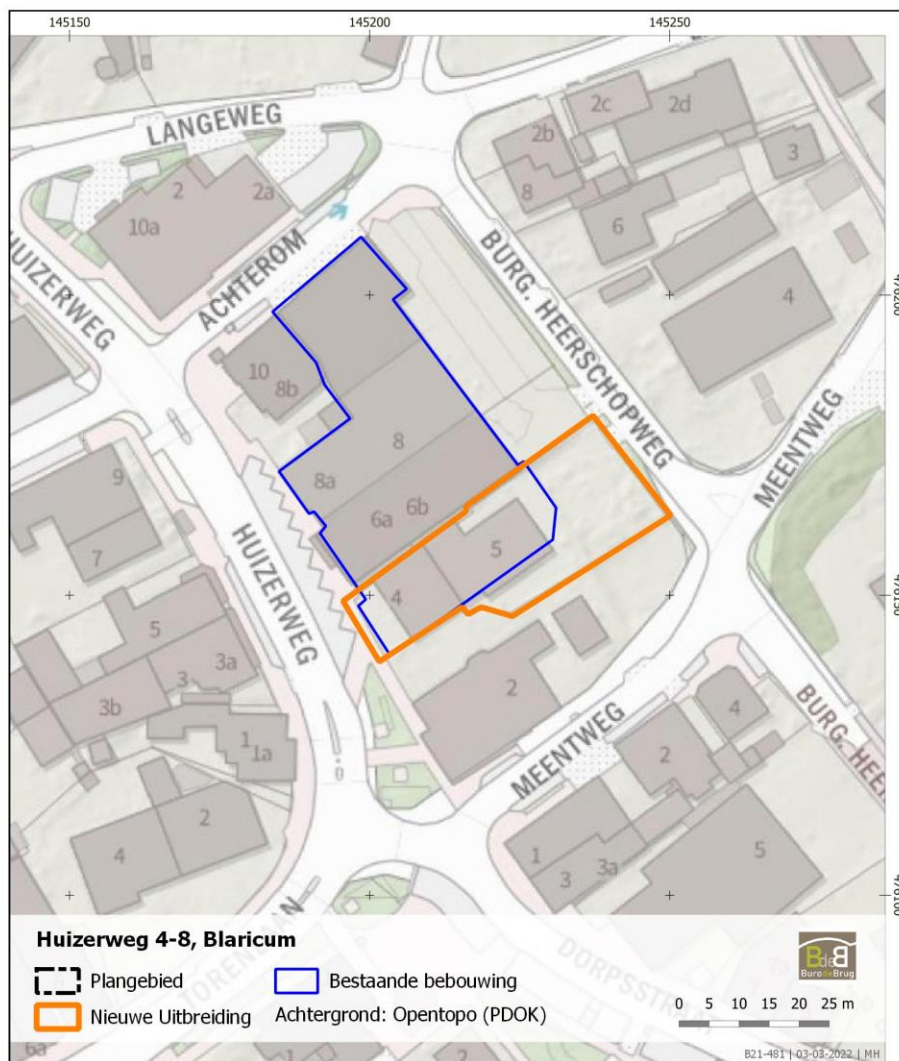
Het plangebied in zijn huidige staat is reeds bebouwd. Een deel van de winkel is gevestigd in de voormalige woonhuizen. Aan het begin van de 21^e eeuw is de winkel voor een deel aan de zuidkant uitgebreid. De winkel zal nog verder naar het zuiden worden uitgebreid, waar nu nog een koffie-/

theesalon (Blushing) en een woonhuis staan. De nieuwbouw krijgt een oppervlakte van ca. 900 m², waarvan ca. 300 m² overlapt met de oudbouw (het te slopen huis en de koffiebar). Dit betekent dat ca. 600 m² van de uitbreiding gebouwd wordt op grond waar voorheen geen bebouwing stond.

Op historische kaarten (vanaf de 19de eeuw) is te zien dat het plangebied tot rond 1900 onbebouwd is geweest. Wel staat op de historische kaart daterend tussen 1811 – 1832 zeer vlakbij en deels (zeer klein deel) overschrijdend met het plangebied bebouwing. Vanaf ca. 1925 is er in het noordwesten van het perceel een huis te zien. Dit is het deel wat reeds bebouwd is en ook niet verder zal worden gesloopt/verbouwd. Het is bekend dat de bodem rondom het huidige parkeerterrein aan de noordoostzijde van de Albert Heijn, sterk verstoord is. In het verleden is in het kader van milieuwetgeving- een bodemsanering uitgevoerd. Deze verstoring werd waargenomen tijdens een archeologisch booronderzoek voorafgaand aan het huidige winkelpand.

1.3 Toekomstige situatie

De geplande werkzaamheden bestaan uit de vervanging van bestaande bouw en nieuwbouw (afb. 2). De koffiebar en het woonhuis zullen worden gesloopt. Tevens zal het bestaande terras bij de koffiebar en de groenzone (inclusief tuin) rondom het te slopen huis worden bebouwd.

Afbeelding 2. De voorgenomen toekomstige inrichting. In blauw de contour van het bestaande gebouw en in oranje de geplande uitbreiding (bron: Aangeleverde tekeningen van opdrachtgever buRO).

2 Archeologisch bureauonderzoek

2.1 Onderzoeksmethode

Dit bureauonderzoek heeft tot doel - op basis van bestaande landschappelijke, archeologische en historische bronnen - een gespecificeerde archeologische verwachting te verkrijgen voor het plangebied. Op basis van de resultaten wordt een aanbeveling gedaan worden om de eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied veilig te stellen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1)

Voor het verzamelen van gegevens met betrekking tot reeds bekende archeologische- en bodemkundige waarden van het plangebied zijn de archeologische beleidskaart en de nota archeologiebeleid van de gemeente geraadpleegd. Ook zijn geo(morfo)logische kaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en historische kaarten bekeken. Tevens is het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) geraadpleegd en zijn de meest recente archeologische onderzoeksresultaten in het onderzoek opgenomen.

Gemeentelijke waarden- en verwachtingenkaart archeologie	Archeologiebeleid (2011)
Gemeentelijke archeologische beleidskaart	Archeologiebeleid (2011)
Toelichting gemeentelijk archeologisch beleid	Archeologiebeleid (2011)
Bestemmingsplan 'Blaricum Dorp 2018'	www.ruimtelijkeplannen.nl
Geologie (1:600.000)	TNO-NITG 2005; www.dinoloket.nl ; kaart 2010
Bodemkunde (1:50.000)	Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, versie 2014, Alterra
Geomorfologie (1:50.000)	Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, versie 2017, Alterra
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3)	www.ahn.nl
Kadastrale minuutkaarten 1811-1832	beeldbank.cultureelerfgoed.nl
Kadaster	www.kadaster.nl
Grote Historische Atlas 1839-1859	Geudeke 1990
Bonnebladen 1870-1931	Bureau Militaire Verkenningen
Nationaal Archief	www.nationaalarchief.nl
Streekarchief Gooi en Vechtstreek	www.hilversum.nl
Gemeentelijk archief Blaricum	www.blaricum.nl
NIMH	https://nimh-beeldbank.defensie.nl/
Archeologische Monumentenkaart (AMK)	https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=Archeologie%2Din%2DNederland
Archis	zoeken.cultureelerfgoed.nl

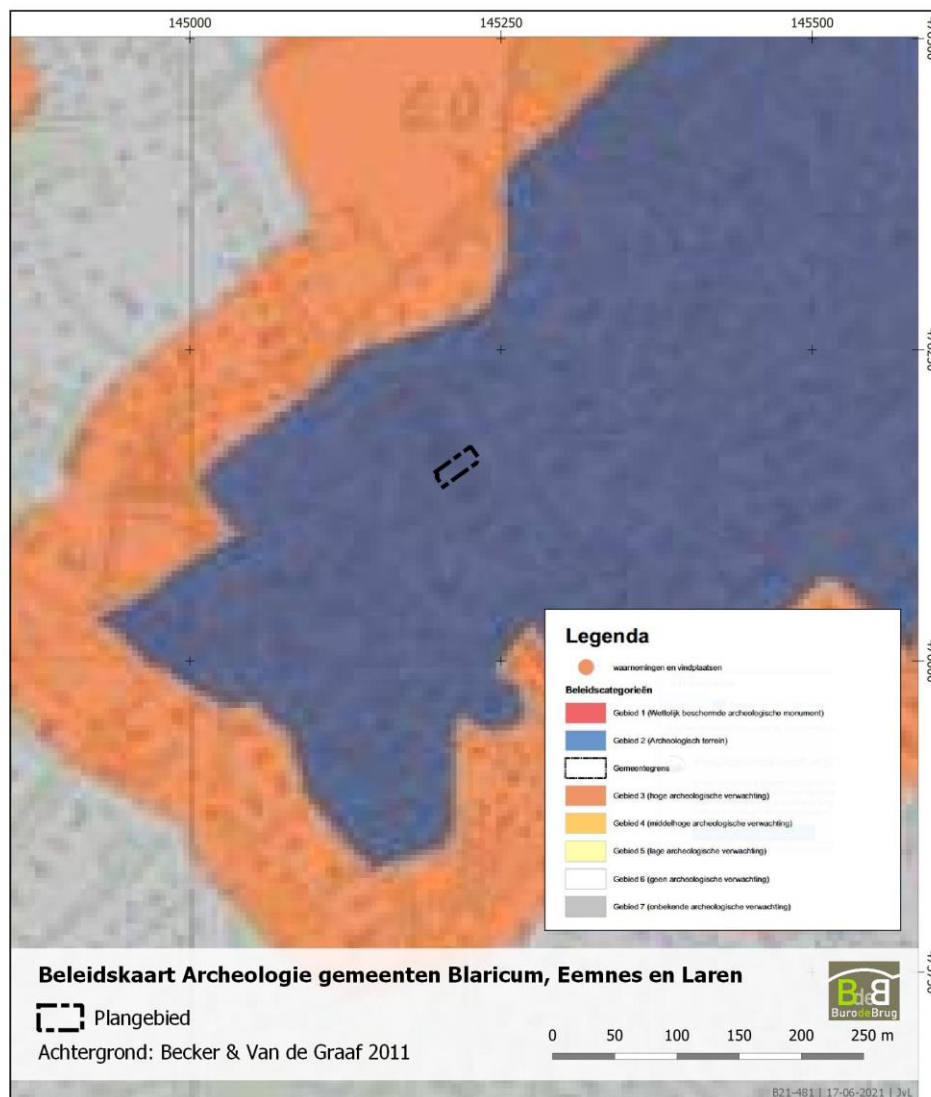
2.2 Beleid en bestemmingsplan

De gemeente Blaricum heeft, samen met gemeenten Laren en Eemnes, een eigen archeologiebeleid dat in 2011 is opgesteld. Op de bijbehorende beleidskaart zijn de archeologische waarden- en verwachtingen weergegeven (afb. 3). Het plangebied bevindt zich op deze kaart binnen Gebied 2 - Archeologisch terrein (blauw). De archeologische beleidsnota beschrijft deze categorie als volgt:

"In deze gebieden komen archeologische resten voor, die door de provincie of het Rijk als behoudenswaardig gekarakteriseerd zijn. Voor archeologen bevatten deze terreinen essentiële informatie die kan bijdragen aan het verdiepen van de kennis over ons verleden. Voor deze gebieden geldt voor een bodemverstoring met oppervlakte van 50 m² en meer en een diepte van meer dan 30 cm onder maaiveld een onderzoeksplicht."

Het plangebied heeft in het vigerende bestemmingsplan 'Blaricum Dorp 2018 (Herziening 2020)' de dubbelbestemming "Waarde –Archeologie –1". Hiervoor geldt een onderzoeksplicht vanaf 50 m², bij verstoringen dieper dan 30 cm.

Het beleid in de beleidskaart komt overeen met het beleid in het bestemmingsplan.

Afbeelding 3. Het plangebied op de gemeentelijke beleidskaart. Bron: Archeologiebeleid (2011).

2.3 Geologie, geomorfologie en bodemopbouw

Bron	Informatie
Geologie ⁴ (1:600.000)	Bx5: Formatie van Boxtel, LP. V. Wierden; dekzand
Bodemkunde ⁵ (1:50.000)	Niet gekarteerd door bebouwing. In directe omgeving ten noorden: Hn21, Hn30; veldpodzolgronden. Ten oosten: cHn21: laarpodzolgronden. Ten noordwesten: zEZ30: hoge zwarte enkeerdgronden.
Geomorfologie ⁶ (1:50.000)	Niet gekarteerd door bebouwing. In de directe omgeving ten westen van de historische kern: 11B11: Stuwwal. Ten noorden en oosten: 3L52yv: Gordeldekzandwellingen. Ten zuiden: 4L54: landduinen.
Hoogteligging ⁷	Hoogste punt in het plangebied: 5.80 +NAP.

Op de bodemkaart en de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de aanwezige bebouwing (afb. 4 en 5). Op basis van de bestudering van geomorfologische- en bodemkaarten is duidelijk dat het plangebied op een overgangszone ligt tussen dekzandhelling (noord-zuid georiënteerd tussen Huizen en Hilversum, de noordelijke uitloper van de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug⁸) in het westen en een dekzandvlakte in het oosten. Verder naar het oosten bevindt zich een veengebied in het Eemdal (rond Eemdijk). Het hoogteverschil van het westen naar het oosten toe is goed zichtbaar op het AHN (zie afb. 6).⁹

Het plangebied bevindt zich op de flank of een uitloper van de flank van de stuwwal van Huizen - Laren in het Midden - Nederlandse zandgebied.¹⁰ De stuwwal is ontstaan in de voorlaatste ijstijd, het Saalien (370.000 tot 130.000 jaar geleden), toen landijs vanuit het noorden het gebied bedekte. De schuivende ijsmassa's duwden de zandafzettingen ophoog en vormden de stuwwallen. Op de flanken van de stuwwal is door wind tijdens de laatste periode in het pleistoceen (Weichselien – 115.000 tot 10.000 jaar geleden, de periode waarin het klimaat wordt beschreven als een toendraklimaat) dekzand afgezet. Dit dekzand behoort tot de Formatie van Boxtel.¹¹

Het Weichselien werd ca. 10.000 jaar geleden opgevolgd door de huidige, warmere periode, het Holoceen. In het vroege Holoceen ontstond rondom het hoger gelegen Gooi een moerasgebied. De hoger gelegen stuwwallen (dekzandgronden) waren aantrekkelijk voor bewoning, met water en voedsel in de omgeving. Gedurende het grootste deel van het Holoceen konden zich podzolbodems ontwikkelen in de dekzanden. Deze onderscheiden zich door een zogenaamd A(E)BC profiel.¹²

Tijdens de middeleeuwen bestond de behoefte aan meer akkerland in het dekzandgebied. De zandgronden waren alleen niet echt vruchtbaar. De podzolgronden in de directe omgeving van woningen werden daarom opgehoogd met potstalmest en/of heideplaggen. Hierdoor ontstond een esdek (plaggendek) op het dekzand en vormt zo een enkeerdgrond-profiel. Deze esdekken worden overal in Noordwest-Europa aangetroffen op hoge dekzanden, stroomruggen of stuwwallen. De akkers werden aaneengesloten aangelegd, hetgeen wordt aangeduid als engen. Twee nog altijd zichtbare engen liggen langs de Bergweg en Naarderweg.¹³ Het dorp Blaricum is een zogenaamd Brinkdorp, ontstaan door boerderijen die rond een centrale drinkplaats (brink) werden gebouwd.

Ten zuiden van Blaricum is er door grondwinning in de periode na 1850 AD sprake van duinvaaggronden.¹⁴ Deze, nog deels levende, stuifzandgronden hebben de naam Mauvezand –

⁴ TNO-NITG 2005; www.dinoloket.nl; kaart 2010.

⁵ Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, versie 2014, Alterra.

⁶ Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000, versie 2017, Alterra.

⁷ AHN, www.ahn.nl.

⁸ Hebinck 2009, 7 en Koekelkoren 2020, 7.

⁹ Berendsen 2001.

¹⁰ Lutz, Simons & Klerks 2010

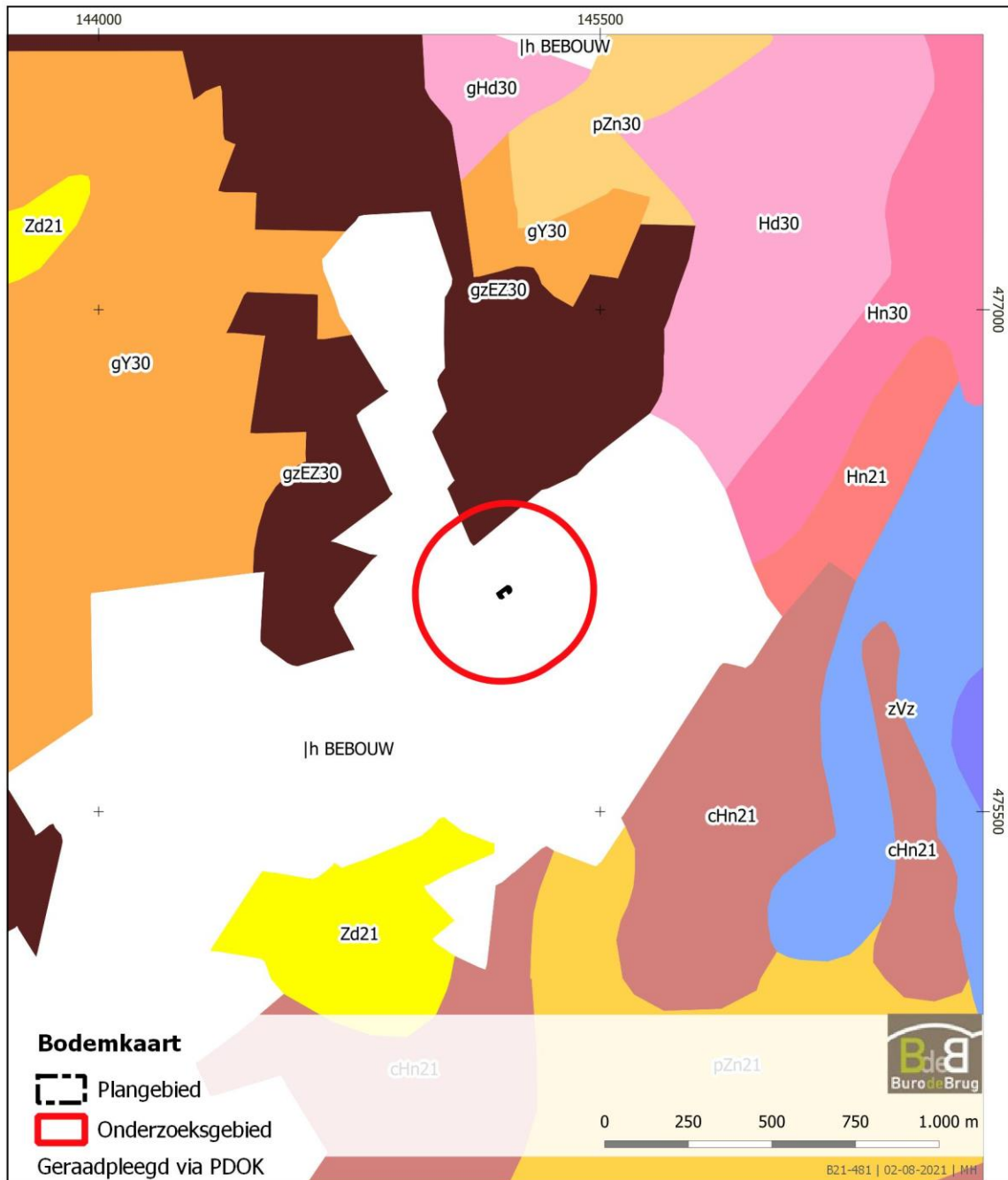
¹¹ Lutz, Simons & Klerks 2010,

¹² Berendsen 2001.

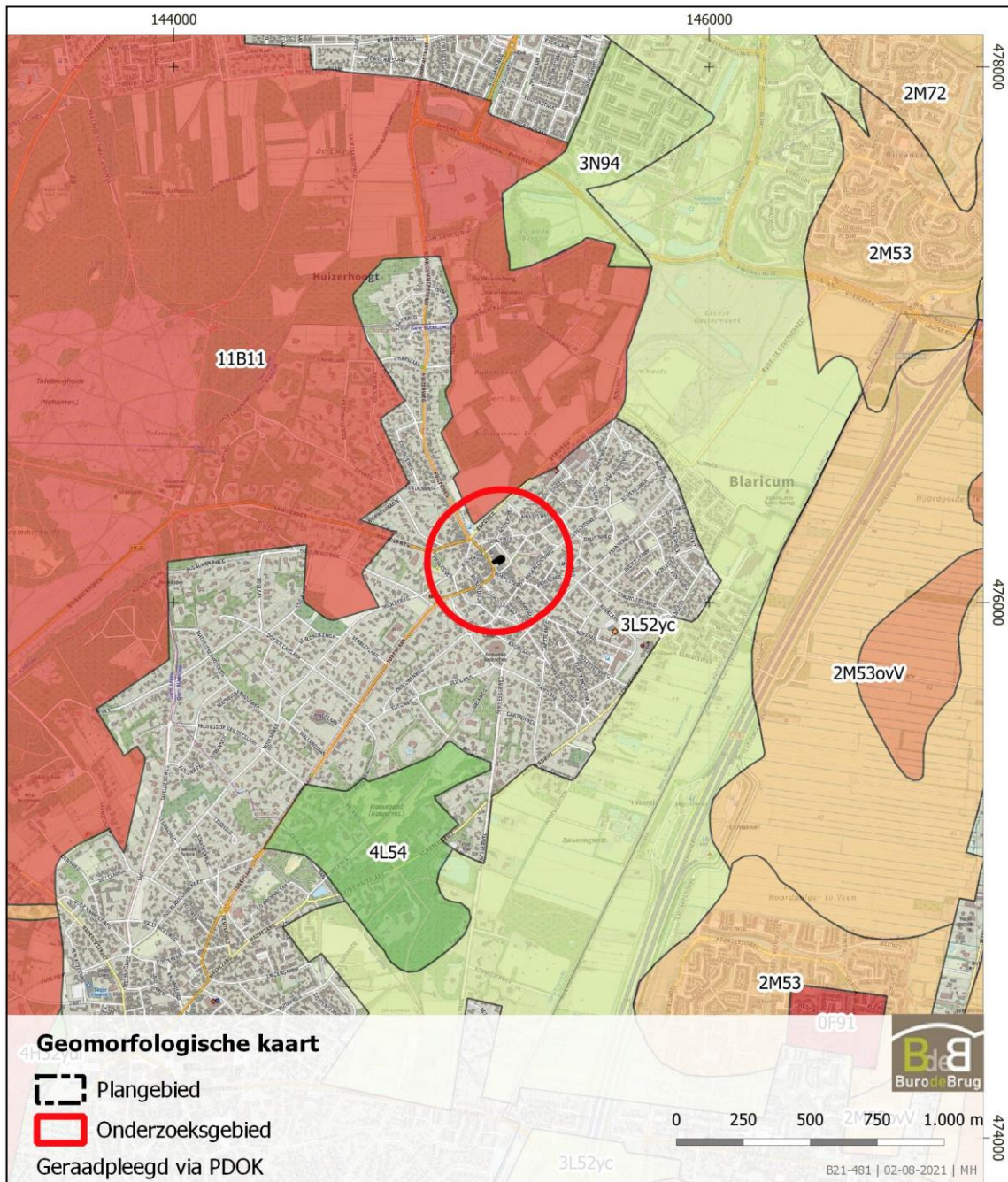
¹³ De Leeuw, 2005, 7.

¹⁴ Mulder 2019, 10.

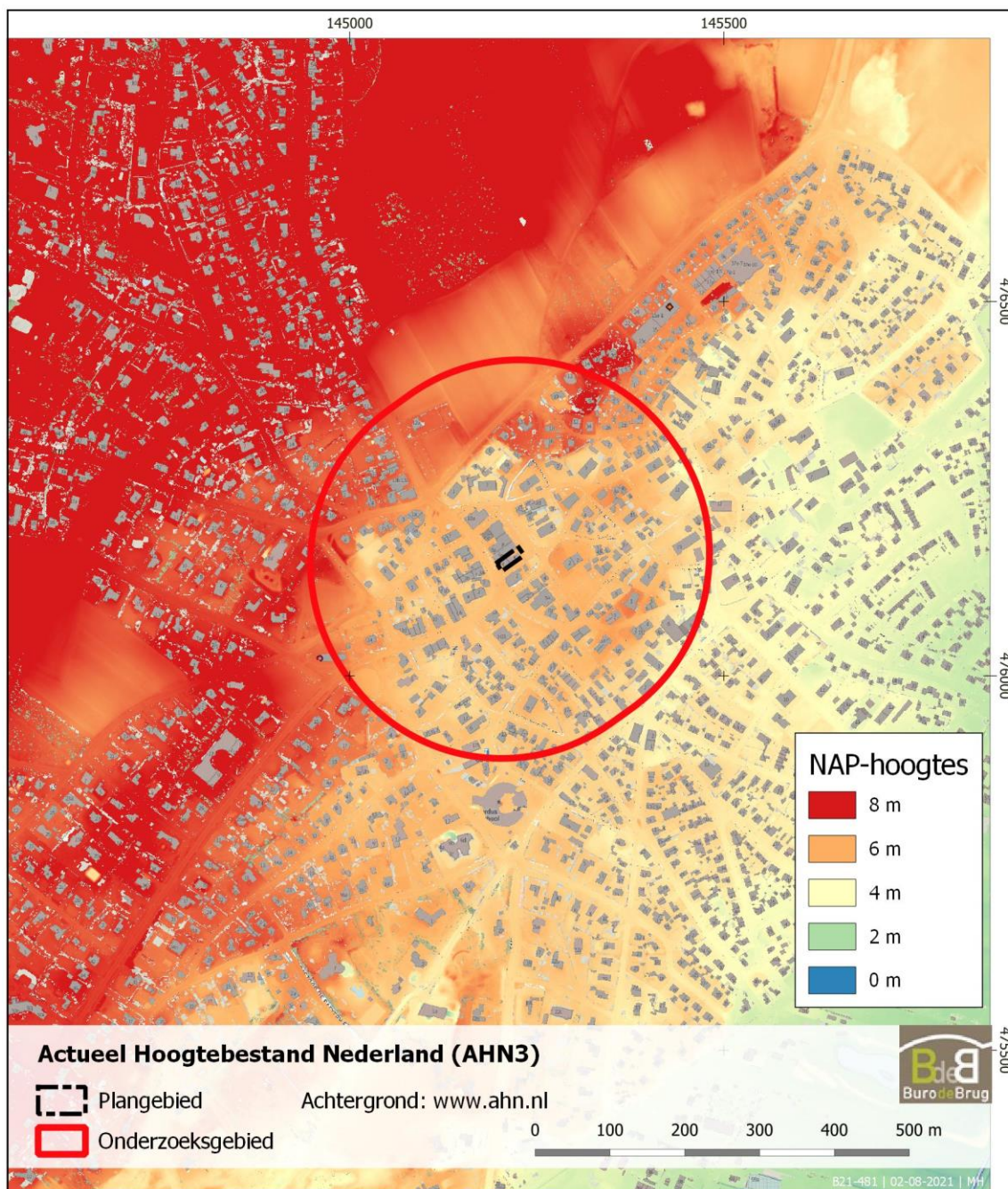
vernoemd naar de beroemde schilder van de Haagse School, die dit gebied aan het eind van de 19e eeuw veelvuldig op zijn schilderijen vastlegde- en vallen onder het Goois Natuurreservaat.

Afbeelding 4. Het plangebied op de bodemkundige kaart.

Afbeelding 5. Het plangebied op de geomorfologische kaart.

Afbeelding 6. Het plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

Op ca. 100 m ten westen van het huidige plangebied is in 2009 aan de Achterom 5a, ook binnen de historische kern van Blaricum, een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. De verwachting daarin was dat het onderzoeksgebied waarschijnlijk op gordeldekzanden op de oostelijke flank van de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug ligt op de overgang naar Eemdal. Op de zandgrond werd een esdek verwacht.

Op ca. 280 m ten zuidoosten van het plangebied is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.¹⁵ De bodemopbouw (in de niet verstoorde delen) bestond uit een humeus pakket (de oorspronkelijke bodem met daarboven de bouwvoor) de A-horizont, met daaronder een grijze uitgeloopte laag (de E-horizont), de uitspoeling daarvan in de laag eronder (de B-horizont) met daaronder het schone zand (de C-

¹⁵ Koekelkoren 2020.

horizont. Deze bodemopbouw werd door latere 20e -eeuwse verstoring in slechts een klein deel van het onderzoeksgebied waargenomen.

Binnen een deel van het plangebied, aan de Huizerweg 8, is in 2005 een archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Daarbij is in de eerste meter onder maaiveld een verstoord bodem aangetroffen, door saneringswerkzaamheden ter plaatse in het verleden. De boorresultaten in de diepere ondergrond geven een beeld van de bodemopbouw ter plaatse. Op basis van het bijbehorende bureauonderzoek werd binnen het plangebied een esdek verwacht op het dekzand. In boring 3 werd op 4 m +NAP (1,8 m onder maaiveld) het dekzand aangeboord, in boring 4 op 4,4 m +NAP.

In dezelfde boring werd daarop (tussen 4,8 m +NAP en 5,3 m +NAP) een pakket bruingrijs humeus zand aangeboord. Deze laag is geïnterpreteerd als verploegde cultuurlaag, een aanwijzing voor een esdek, maar dan verstoord. In drie boringen werd 1 - 1,2 m onder maaiveld houtskoollaagje waargenomen. Naast houtskool bevatte de laag in boring 5 ook sintels, steenkool en recent vensterglas. De laag werd geïnterpreteerd als een brandlaag van rond 1900.

Binnen het huidige plangebied heeft, voor zover bekend, geen saneringswerkzaamheden plaatsgevonden, en kan op basis van bovenstaande resultaten op het naastgelegen terrein aangenomen worden dat de bodemopbouw bestaat uit dekzand in de diepere ondergrond (vanaf 1 m onder maaiveld), met daarop een cultuurlaag (en bouwvoor).

2.4 Historische gegevens

Vanaf circa de 10^e eeuw werden de zandgronden van het Blaricumse heide- en bosgebied ontgonnen.¹² In de loop van de middeleeuwen werden deze gronden in gebruik genomen voor de landbouw. De oudste vermelding van het dorp dateert uit 1381, al zal de oorsprong van het dorp mogelijk teruggaan tot in de 5^e /6^e eeuw.¹⁶ Blaricum is een brinkdorp waarbij de boerderijen zich concentreerden rondom de brink. Deze oorsprong is goed te zien op Nieuwe Kaart van Gooiland uit 1725 (zie afb. 7). De boeren hielden verder hun vee op de omringende gemeenschappelijke gronden. Het dorp bestond in de 15e eeuw uit 65 huizen (haardsteden).¹⁷ De (huidige Protestantse) kerk die op de afbeelding te zien is, had een houten voorganger van rond 1400 en staat langs de Torenlaan 16. De huidige Huizerweg is ontstaan uit een van onderstaande wegen langs de brink.

Afbeelding 7. Het plangebied op de Nieuwe Kaart van Gooiland uit 1725 (bron: Noord-Hollands Archief).

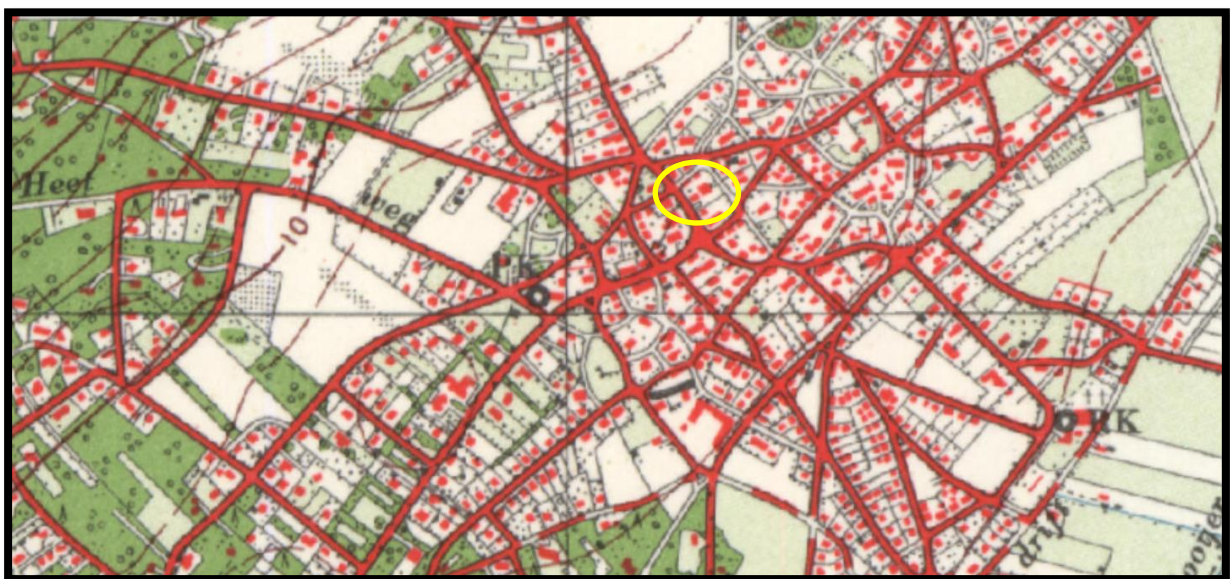
¹⁶ Moerman (red.) 2010, 11-12.

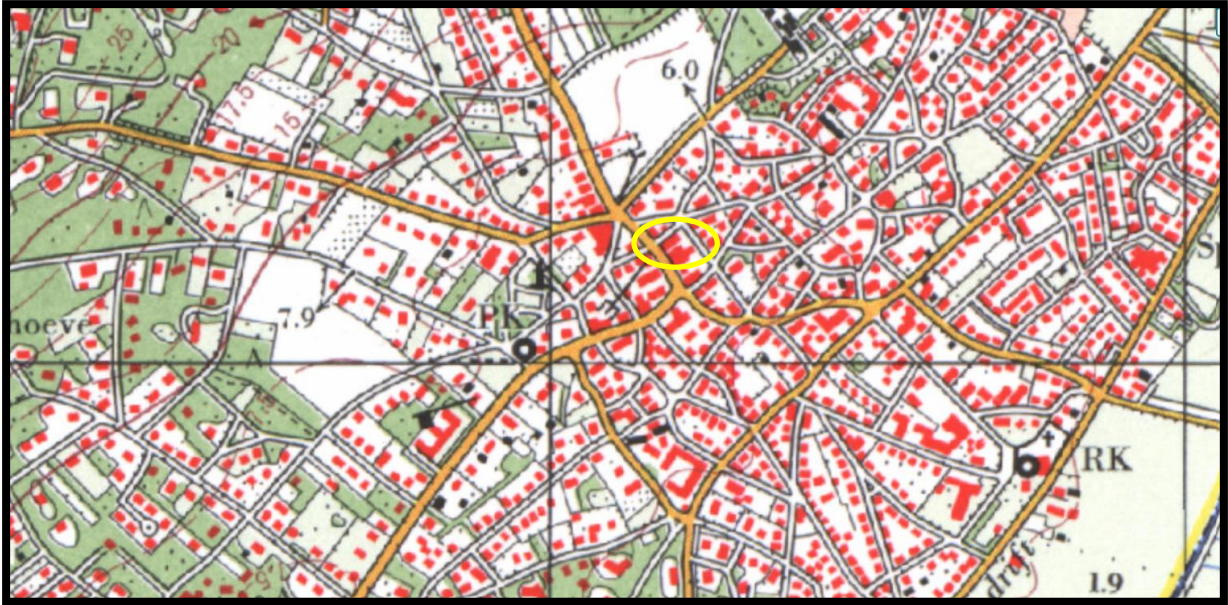
¹⁷ Moerman (red.) 2010, 11.

Het plangebied is bekeken op verschillende historische kaarten. Op de kadastrale minuut van 1811-1832 is te zien dat het plangebied tot dan toe grotendeels onbebouwd was (afb. 8). Het plangebied bevindt zich op de kruising van drie oude percelen; 240, 242 en 243. Binnen het plangebied heeft bebouwing van voor 1811-1832 gestaan, hierdoor zijn bijvoorbeeld waterputten te verwachten, omdat het perceel ooit aan een erf toebehoorde. Vanaf 1930 is er meer bebouwing te zien, die in de jaren '60 verandert en wordt uitgebreid (zie afbeeldingen 9a - d). Tot slot is het zuidoostelijke deel van het terrein in de jaren '60 ook bebouwd geraakt.

Afbeelding 8. Het plangebied op het kadastrale minuutplan van 1811 – 1832 (bron: RCE Beeldbank).

Afbeelding 9. Het plangebied op de topografische kaarten uit 1875, 1925, 1960 en 1980 (bron: www.topotijdreis.nl).

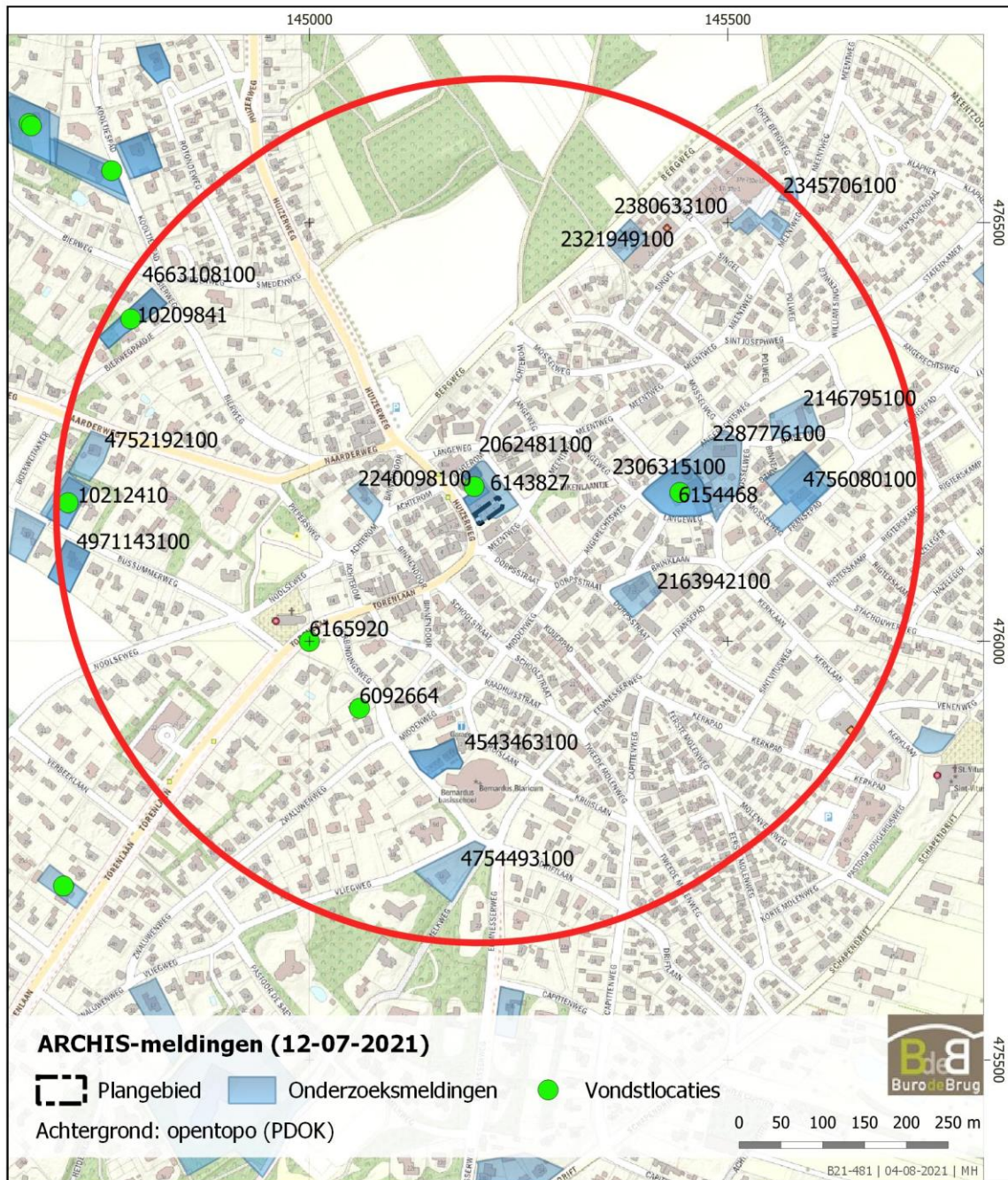
2.5 Versturende bodemingrepen in het verleden

Het is bekend uit eerder archeologisch onderzoek aan de Huizerweg 8 (bij de aanleg van de huidige Albert Heijn) dat het plangebied rondom het parkeerterrein sterk verstoord is, door sanering in het verleden.

Tevens werd op basis van het archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Huizerweg 8 het volgende gezegd over de bodem onder de bestaande (inmiddels gesloopte) panden: *Over de archeologische sporen in de ondergrond gelegen onder het pand Huizerweg 6 kunnen op basis van het uitgevoerde onderzoek geen conclusies getrokken worden. Hoogstwaarschijnlijk is de bodem hier nog wel intact aangezien de milieukundige sanering na de bouw van het pand is uitgevoerd.*

De bodem kan dus onder de bestaande panden en op de onbebouwde delen binnen het plangebied, daar waar de uitbreiding van de supermarkt gepland is, nog intact zijn. Daar zijn geen gegevens van bekend.

2.6 Bekende archeologische waarden

Afbeelding 10. Bekende archeologische waarden in het onderzoeksgebied (bron: Archis3).

2.6.1 AMK-terreinen

AMK nummer	
Status (Rijksmonumentnummer)	13745
Toelichting	Historische kern van het dorp Blaricum. De begrenzing van deze historische kern is bepaald op grond van de historische kaart uit 1849

	- 1859, schaal 1:25.000. Hoge archeologische waarde. middeleeuwen – late nieuwe tijd. Het huidige plangebied valt binnen dit monumententerrein.
--	--

2.6.2 Archis vondstlocaties

Zaakidentificatie Archis	1081389
Toelichting	Tijdens het booronderzoek ten behoeve van de nieuwbouw aan de Huizerweg 8, uitgevoerd door Hollandia in 2005, is ijzerslak aangetroffen. De datering hiervan is onbekend. Deze vondstmelding hoort bij onderzoeksmelding/zaakidentificatie 3206233100.

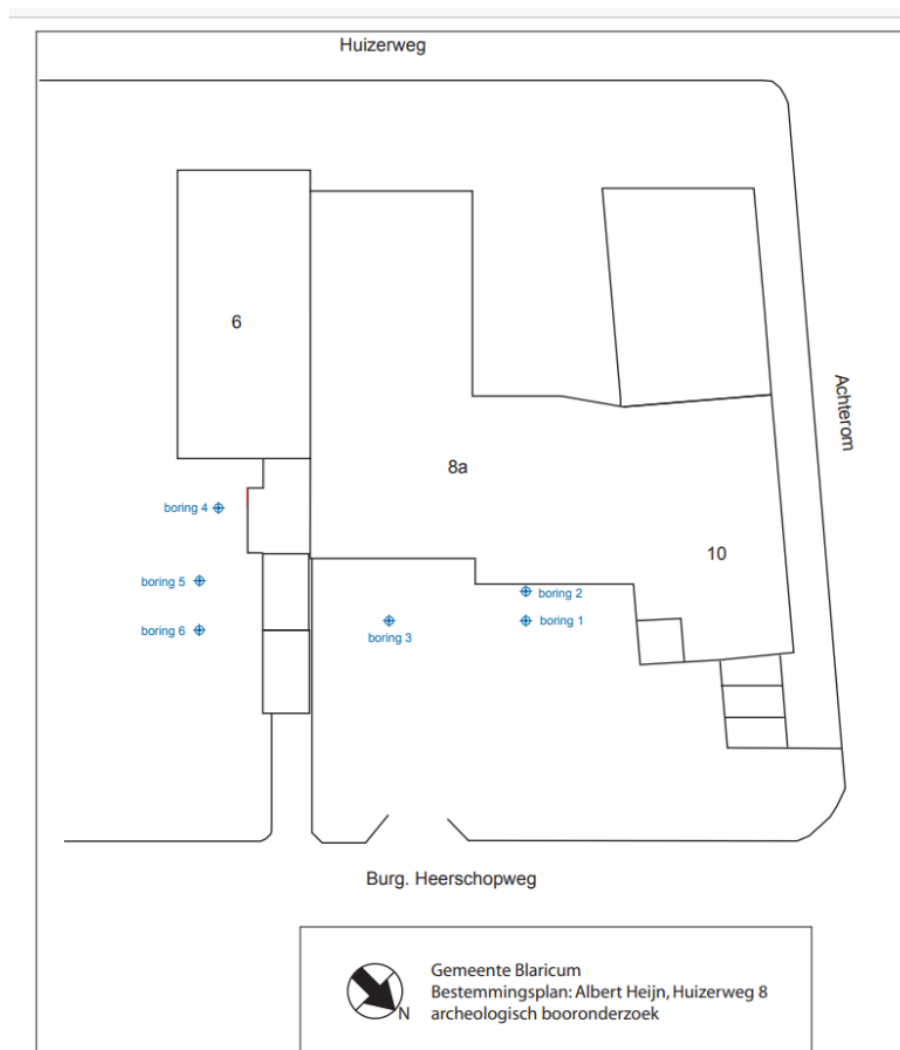
Zaakidentificatie Archis	Torenlaan 3067854100 en Verbindingsweg 2915866100
Toelichting	Op ca. 270 m ten zuidzuidwesten van het plangebied zijn 2 vondstmeldingen gedaan aan de Torenlaan en aan de Verbindingsweg (ca. 80 m uit elkaar). Het betreffen beide particuliere vondstmeldingen. Aan de Torenlaan betreft het een melding uit 1933 van de Nederlands Hervormde kerk. Bij de kerk werden scherven uit de nieuwe tijd gevonden (een scherp roodbakkerd aardewerken bord met ringeloorversiering en een kom met slibversieringen). Aan de Verbindingsweg betreft het een melding uit 1966 van Hofstede Stachouders. Het betreft de melding van de hofstede als vindplaats.

2.6.3 Archis onderzoeksmeldingen

Zaakidentificatie Archis	3206233100
Toelichting	Booronderzoek uitgevoerd door Hollandia b.v. in 2005, voorafgaand aan uitbreidingsplannen van de Albert Heijn-vestiging aan de Huizerweg 8. Een deel van het plangebied is naar zeggen van de eigenaar reeds verstoord tijdens een bodemsanering in het verleden. De boorprofielen lijken hem hierin gelijk te geven. Om te controleren of het bodemarchief daadwerkelijk geheel vernietigd is in het verleden, is geadviseerd de geplande ontgravingswerkzaamheden archeologisch te laten begeleiden. Er staat in Archis geen vervolgonderzoek geregistreerd, mogelijk is het advies niet door bevoegd gezag overgenomen toentertijd. Er is hier wel een ijzerslak aangetroffen (zie boven, vondstmelding 1081389). ¹⁸

Hieronder is de boorpuntenkaart van bovenstaand onderzoek aan de Huizerweg 8 weergegeven (zie afbeelding 11). De boringen zijn gezet op de onbebouwde delen, waar de toenmalige uitbreiding van de supermarkt gerealiseerd zou worden. Aangezien dit onderzoek in een zone binnen het huidige plangebied is uitgevoerd, zijn de resultaten van groot belang voor onderhavig bureauonderzoek. De resultaten van het onderzoek dat in 2005 door Hollandia hier werd uitgevoerd, zal hieronder worden samengevat.

¹⁸ De Leeuw 2015.

Afbeelding 11. De boorpuntenkaart uit het onderzoek aan de Huizerweg 8. Dit onderzoek is gedaan op een, inmiddels bebouwd, deel van het huidige plangebied. De afbeelding is zuid georiënteerd (bron: De Leeuw 2005, 6).

Voorafgaand aan de eerdere uitbreiding van de supermarkt aan de Huizerweg 8 - 10 werd in 2005 een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd. Er werden 6 verkennende boringen gezet (zie afb. 11 voor de locatie van de boringen). Voorafgaand aan het booronderzoek was bekend dat ter hoogte van het huidige parkeerterrein langs de Burgemeester Heerschopweg een sanering was uitgevoerd, waardoor de bodem aldaar verstoord zou zijn. In boringen 1, 2 en 3 werd deze verstoring bevestigd. De bovenste meter bestond uit verfrommelde zandgrond met puinresten. Daaronder bevond zich tussen 1 m en 1,74 m -mv een pakket bruingrijs humeus zand dat werd geïnterpreteerd als verploegde cultuurlaag. Op 1,74 m diepte werd de C-horizont waargenomen, bestaande uit fijn, lichtgeel zand.¹⁹

De andere drie boringen werden gezet op het achterterrein van een voormalige bakkerij. Ook in die drie boringen werd bodemverstoring waargenomen. Onder de bouwvoor van ca. 10 cm dik, bevond zich een pakket van humeuze en minder humeuze zandlagen tot 1 m onder maaiveld. In 5 van de 6 boringen werd in de verfrommelde laag een houtskoollaagje waargenomen. Dit zou een brandlaag kunnen zijn. Naast houtskool bevatte de laag steenkool en modern vensterglas. In het rapport wordt geopperd dat deze laag rond 1900 kan zijn opgebracht of zijn ontstaan.

De boringen op het onderzoeksterrein toonden een willekeurige afwisseling van diverse lagen. In alle zes de boringen was de grond tot op het schone zand van de C-horizont geroerd en ontbraken alle aanwijzingen voor de aanwezigheid van in- en uitspoellagen en een oorspronkelijk oppervlaktelaag compleet.²⁰

¹⁹ De Leeuw 2015.

²⁰ De Leeuw, 2005, p.12.

De bodem van de delen van het onderzoeksgebied waar de sanering niet had plaatsgevonden en waar de toenmalige – de toen te slopen – bebouwing stond zou nog intact kunnen zijn. Er werd vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van archeologische begeleiding van de sloop en nieuwbouw.²¹

Zaakidentificatie Archis	2240098100
Toelichting	Op ca. 100 m ten westen van het plangebied werd een bureauonderzoek aan de Achterom 5a, uitgevoerd door Archaeological Research en Consultancy (ARC) in 2009. Op basis van het bureauonderzoek is er een hoge archeologische verwachting opgesteld door de ligging in de oude dorpskern. Een vervolgonderzoek zal dan ook noodzakelijk zijn. Doordat er op dit moment een garage aanwezig is op de onderzoekslocatie, wordt geadviseerd om de sloop van de ondergrondse delen van deze garage onder archeologische begeleiding uit te voeren, alsmede het uitgraven van de nieuw te graven funderingssleuven, indien deze op een andere locatie worden aangelegd als de ondergrondse delen van de huidige garage. Er is echter geen rapport bekend of onderzoeksmelding gedaan voor het vervolgonderzoek. ²²

Zaakidentificatie Archis	2271542100
Toelichting	op ca. 180 m ten oosten van het huidige plangebied is een bureauonderzoek uitgevoerd door BAAC in 2010, ten behoeve van een onderkeldering van Langeweg 19. Het bureauonderzoek heeft een hoge verwachting gegeven voor de periodes middeleeuwen tot nieuwe tijd. Het advies voor vervolgonderzoek bestond uit drie boringen in de deel. Mochten deze (bijvoorbeeld vanwege de plafondhoogte) niet kunnen worden gezet, dan is een archeologische begeleiding voorgesteld. ²³

Zaakidentificatie Archis	2306315100
Toelichting	Inventariserend booronderzoek uitgevoerd door ADC Archeoprojecten in 2010, ten behoeve van Langeweg 19. Dit is het vervolgonderzoek op bovengenoemd bureauonderzoek van BAAC. Er werden 3 boringen gezet. Aan de hand van het uitgevoerde booronderzoek kan geconcludeerd worden dat de bodem grotendeels verstoord is binnen het plangebied. De natuurlijke zandbodem (de C-horizont) werd hier tussen de 1 en 1,9 m onder maaiveld aangetroffen. In boring 3 werd onder de bouwvoor een ca. 40 cm dik pakket donkerbruin zand aangetroffen. Dit werd als een enkeerdgrond geïnterpreteerd. Gezien de geringe omvang van het plangebied en het feit dat de bodem ter plekke grotendeels omgewerkt is wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. ²⁴

Zaakidentificatie Archis	2287776100
Toelichting	Booronderzoek uitgevoerd door Vestigia BV in 2010, ten behoeve van Angerechtsweg 12, direct ten noorden aangrenzend aan de Langeweg 19. Uit het verkennend en karterend booronderzoek is gebleken dat het bodemarchief tot op grote diepte is verstoord. De oorzaak van deze verstoring is niet bekend. Er zijn bij de boringen verder geen archeologische indicatoren aangetroffen. ²⁵

²¹ De Leeuw 2005.

²² Hebinck 2010.

²³ Tump 2010.

²⁴ Breda 2011.

²⁵ Lutz, et al. 2010.

Zaakidentificatie Archis	2163942100
Toelichting	Bureauonderzoek met veldtoets uitgevoerd door RAAP in 2007, ten behoeve van plangebied de Dorpsstraat /Brinklaan. Het bureauonderzoek is uitgevoerd n.a.v. de uitbreiding van een garage en de aanleg van een tentoonstellingsruimte daaronder. Het onderzoek is afgemeld in 2015, zonder rapport. Tevens is het rapport niet in DANS Easy aangeleverd. ²⁶
Zaakidentificatie Archis	2146795100
Toelichting	Een bureau- en inventariserend booronderzoek uitgevoerd door RAAP in 2007, ten behoeve van Mosselweg 8a. Het rapport is zowel in Archis, als in DANS Easy, niet aanwezig. ²⁷
Zaakidentificatie Archis	4747332100 (bureauonderzoek) en 4756080100 (booronderzoek)
Toelichting	Aan de Fransepad 11, werd in 2019 een bureau- en booronderzoek uitgevoerd. Er werd een grotendeels intacte bodem aangetroffen waarna vervolgonderzoek in de vorm van een begeleiding werd geadviseerd: <i>Al dan niet onder dunne ophogingen is een onverstoorde enkeerdgrond of een bodem met een matig dikke A-horizont aanwezig op een onverstoorde ondergrond. Om die reden is de archeologische verwachting voor vindplaatsen vanaf het neolithicum tot nieuwe tijd hoog. Vanwege het ontbreken van andere bodemhorizonten is de archeologische verwachting voor steentijdvindplaatsen laag.</i> ²⁸
Zaakidentificatie Archis	4543463100 (booronderzoek) en 4560976100 (proefsleuven)
Toelichting	In 2017 is door IDDS een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd gevolgd door een proefsleuvenonderzoek bij de Brandweerkazerne Verbindingsweg. Tijdens het booronderzoek werd, door 20 ^e -eeuwse bouwactiviteiten, slechts in een kleine zone een intacte bodemopbouw waargenomen (bouwvoor, esdek, podzolbodem en zandgrond). Er werd geen vindplaats aangetroffen en dus geen vervolgonderzoek aanbevolen. ²⁹
Zaakidentificatie Archis	2321949100
Toelichting	Bureau- en booronderzoek uitgevoerd door de Steekproef in 2011, ten behoeve van een plangebied aan de Bergweg (ten noorden van het huidige plangebied). Uit het veldonderzoek blijkt dat in het onderzoeksgebied een cultuurdek ligt van circa een meter dikte als gevolg van plaggenbemesting. De kwaliteit van de bodem is algemeen goed. Daardoor kunnen eventuele archeologische grondsporen goed bewaard gebleven zijn. Echter de enige gevonden indicator betreft een scherf van een tegel die waarschijnlijk van buiten het terrein afkomstig is. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats zijn er daardoor niet. Hierdoor is het gebied niet verder onderzocht. ³⁰
Zaakidentificatie Archis	2380633100
Toelichting	Booronderzoek uitgevoerd door de Steekproef in 2012, ten behoeve van Bergweg 24. Uit het veldonderzoek blijkt dat voor aanleg van de akker enige egalisatie heeft plaatsgevonden. Op een deel van het

²⁶ Groot 2007.

²⁷ Timmerman 2007.

²⁸ Mulder & Oudhof, 2019; Wijnen 2020.

²⁹ Bouter 2017; Koekkelkoren & Moerman 2020.

³⁰ Bergmans & Bongers 2011.

	terrein is de oorspronkelijke bodemopbouw bewaard gebleven, op een ander deel is deze door de egalisatie aangetast. Desondanks kunnen in het hele plangebied archeologische grondsporen bewaard gebleven zijn. Echter het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor de aanwezigheid van archeologische waarden van voor de nieuwe tijd, aangezien er geen vondsten gedaan zijn die gedateerd kunnen worden in de middeleeuwen of daarvoor. Hierdoor is het gebied niet verder onderzocht. ³¹
Zaakidentificatie Archis	4880391100 (booronderzoek) en 4913966100 (proefsleuvenonderzoek)
Toelichting	Op een kleine 500 m ten westen van het huidige plangebied zijn vier onderzoeken in naast elkaar gelegen percelen uitgevoerd langs de Bussummerweg. Langs de Bussummerweg 4 - 14 werd na een booronderzoek aan de Bussummerweg 4 is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. ³² In alle profielen werd een intacte podzolbodem waargenomen. Een plaggendeck van tussen de 25 - 40 cm werd geregistreerd. Er werden echter geen sporen of vondsten gedaan die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats aldaar. Het gebied werd vrijgegeven. ³³
Zaakidentificatie Archis	4971143100
Toelichting	Zeer recent in 2021 werd aan de Bussummerweg 15 ook een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd. De eerste bevindingen melden dat er onder het esdek, smeltwaterafzettingen aanwezig zijn. Tussen de 80 - 120 cm werd onder het esdek een BC-horizont aangetroffen. De bodemopbouw is intact. Archeologische indicatoren zijn niet aangetroffen. ³⁴
Zaakidentificatie Archis	4752192100
Toelichting	Aan de Naarderweg 2 is in 2019 een bureau- en booronderzoek uitgevoerd. De eerste bevindingen melden: <i>Het beschreven bodemprofiel onder het enkeerdeck komt overeen met dat van een holtpodzolbodem, wat op grond van het bureauonderzoek werd verwacht. Het intacte deel van de holtpodzolbodem kan vanaf een diepte van 75 cm -mv (boring 5) worden aangetroffen.</i> ³⁵

2.6.4 Overige archeologische waarden

Het is mogelijk dat de vervolgonderzoeken waar sommige van deze bureau- of booronderzoeken voor pleiten, wel degelijk zijn uitgevoerd. Echter zijn deze niet in DANS Easy of Archis aangemeld, en het is dus onbekend of ze daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Overige archeologische waarden zijn niet bekend in de omgeving van het huidige plangebied.

De onderzoeksresultaten uit de directe omgeving van het plangebied (straal van 500 m) hebben geen vindplaatsen uit de prehistorie opgeleverd. Het plangebied ligt op een overgangszone van uitlopers van een stuwwal naar een laagte, de Eemvallei en verder naar het oosten de Gelderse vallei. De hoger gelegen delen in- en rond de Gelderse vallei zijn in de vroege prehistorie bezocht en bewoond geweest. Er zijn meerdere vindplaatsen uit het mesolithicum bekend. Binnen de gemeente Blaricum zijn verder naar het hoger gelegen gebied (naar het westen toe) bij de Boslaan 1 te Blaricum wel aanwijzingen

³¹ Bongers & Schrijer, 2012.

³² Ewolds & Hekman 2020;

³³ Schute 2020.

³⁴ Eerste bevindingen in Archis door Transect in 2021.

³⁵ Schorn 2021.

gevonden voor bewoning en landbouw uit de ijzertijd. IJzertijd aardewerk werd ook gevonden aan de Bussummerweg. Ook is aan de Bussummerweg in de jaren '80 de vondst van een vuursteenbijl gedaan.³⁶ Verder zijn bij de Blaricummerheide meerdere grafheuvels uit de Bronstijd (monumenten Aardjesberg en Zeven bergjes) en ijzertijd bekend.³⁷ Nederzettingen uit de ijzertijd komen archeologisch niet vaak voor in de omgeving van Blaricum. Bij Aardjesberg zijn ook aardewerkscherven uit de vroege middeleeuwen gevonden.

2.6.5 Samenvatting bekende archeologische waarden

Op basis van onderzoeksresultaten in de omgeving van het plangebied is de verwachting op vindplaatsen uit de prehistorie laag. Vindplaatsen uit de prehistorie zijn wel bekend op grotere afstand naar het westen toe en naar het oosten toe. Binnen het onderzoeksgebied (straal van 500 m rond het plangebied) bestaat de bodemopbouw in de basis hoogstwaarschijnlijk uit dekzand met een mogelijke podzolbodem en esdek. Deze bodemopbouw is bij bijna alle onderzoeken in de omgeving aangetroffen (soms ernstig verstoord). Binnen het plangebied is de kans op het aantreffen van een vindplaats uit de middeleeuwen en nieuwe tijd groter. Het plangebied is gelegen binnen de historische kern van Blaricum. Binnen het plangebied zelf is op historische kaarten vanaf de 19e eeuw tot aan 1911 geen bebouwing te zien (op de kleine bebouwingsoverschrijding na aan de zuidkant van het perceel).

Het, in 2005, met booronderzoek onderzochte deel van het huidige plangebied, heeft geleid tot een hoge verwachting voor het aantreffen van bewoningssporen of sporen van landbouwactiviteit uit de middeleeuwen tot en met nieuwe tijd. De kans op het aantreffen van een prehistorische vindplaats (met name vuursteenvindplaats met een lage vondstdichtheid) werd ook nog hoog geacht. Er werd vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een archeologische begeleiding. Dit vervolgonderzoek is nergens geregistreerd, dus mogelijk door anders besluiten van bevoegd gezag, niet uitgevoerd.

Het is voor het huidige plangebied (het nog niet onderzochte deel) onduidelijk in hoeverre de bouwwerken door de tijd heen de bodem hebben verstoord.

³⁶ De Leeuw 2005.

³⁷ Moerman (red.) 2010, 10.

3 Archeologische verwachting en selectieadvies

3.1 Archeologische gespecificeerde verwachting

Ten behoeve van het opstellen van onderstaand advies zijn de archeologische verwachtingskaart, de fysische-, bodem-, geomorfologische kaart, het AHN, historische kaarten en verschillende archeologische onderzoeken in de omgeving geraadpleegd. Uit al deze gegevens komt het volgende beeld naar voren.

Uit de landschappelijke analyse blijkt dat het plangebied is gelegen op de flank van de stuwwal van Huizen - Laren, de noordelijke uitloper van de stuwwal van de Utrechtse heuvelrug. Op het hoger gelegen deel van de stuwwal zijn vondsten gedaan uit de vroege prehistorie. Dit geldt vooral voor het gebied rond de Bussummerweg/ Naardeweg. Daar is ook recent een ijzertijd vindplaats aangetroffen. In de directe omgeving van het plangebied zijn deze prehistorische vondsten en vindplaatsen niet aangetroffen. Binnen het plangebied wordt een esdek op dekzand verwacht (enkeerdgrond). De kans op het aantreffen van prehistorische vindplaatsen binnen het plangebied aan de Huizerweg 8, is daarom laag.

Verder is de historische kern van Blaricum vanaf de 10^e eeuw ontstaan met de eerste vermelding in de 14^e eeuw. Het huidige plangebied ligt in deze kern en dus kunnen archeologische resten vanaf de middeleeuwen worden verwacht. Deze verwachting is middelhoog. De verwachting van de aanwezigheid van een huisplaats binnen het plangebied is eveneens middelhoog gedurende de middeleeuwen. De exacte locatie van de gebouwen die op de historische kaart van Blaricum uit 1725 staan, is niet goed vast te stellen. Op de kadastrale minuut is tevens geen bebouwing te zien binnen het plangebied, al overlapt bebouwing een klein stukje met het plangebied. Aangezien het plangebied dicht bij de oude brink ligt, op korte afstand van de kerk en vanwege de omliggende bebouwing zeer dicht tegen het perceel aan geldt een hoge verwachting voor archeologische resten die doorgaans veel bij huisplaatsen wordt aangetroffen gedurende de middeleeuwen en nieuwe tijd. Deze archeologische resten kunnen bestaan uit een waterput, dierbegraving, erfgreppels, erfgransmarkering (in de vorm van paalsporen) en paalsporen die duiden op een bijgebouw op het erf.

3.2 Selectieadvies bureauonderzoek

Het onderzoek uit 2005 aan de Huizerweg 8, gaf aanleiding tot een vervolgonderzoek in de vorm van een archeologische begeleiding. Van dit vervolgonderzoek zijn geen gegevens bekend. Het is goed mogelijk dat het vervolgonderzoek uiteindelijk nooit heeft plaatsgevonden. Voor het huidige plangebied – op de locatie van de uitbreiding van de supermarkt (Albert Heijn) - wordt geadviseerd een verkennend booronderzoek te laten uitvoeren om te kijken of de bodem aldaar intact is, zoals op basis van het onderzoek in 2005 wel werd verondersteld. Er geldt op basis van onderhavig bureauonderzoek, binnen het plangebied een middelhoge verwachting voor het aantreffen van bewoningsresten vanaf de middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd en een lage verwachting voor resten uit de prehistorie.

Het selectieadvies luidt om een inventariserend vervolgonderzoek in de vorm van verkennende boringen uit te voeren, conform KNA 4.1 protocol 4003. Dit vervolgonderzoek zal moeten uitwijzen of de bodemopbouw intact is en of mogelijke indicatoren aanwezig zijn.

Het advies is 5 - 6 boringen te zeggen met een Edelmanboor (diameter 7) tot minimaal 30 cm in de pleistocene afzettingen of met een maximum diepte van 3,0 m -mv (d.w.z. het doorgaans relevante archeologische niveau).

4. Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase

4.1 Onderzoeksmethode

Het doel van het booronderzoek is het toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting in het plangebied, zoals deze is opgesteld in Hoofdstuk 3. Hiertoe is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd. De boringen zijn namelijk gebruikt om de mate van intactheid van de bodem te bepalen, om inzicht te krijgen in de bodemopbouw en de exacte landschappelijke ligging van het plangebied. In totaal zijn hierom in het plangebied 5 boringen gezet (boringen 1-5). Deze zijn uitgevoerd door en onder het certificaat van Transect b.v. door J. Boelsma en T. Nales (KNA-Senior Prospector) op 09/07/2021.

De boringen zijn handmatig gezet met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn beschreven volgens de NEN 5104 en de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB 2008). Deze beschrijvingen zijn terug te vinden in bijlage 3.

De boringen zijn gelijkmatig in het plangebied verdeeld, rondom de bebouwing. In het pand lagen betonplaten, waardoor het uitvoeren van handmatige boringen niet mogelijk was. De resultaten van de boringen rondom het pand bieden echter voldoende informatie over de ondergrond en de archeologische waarde /verwachting van het terrein. De (uiteindelijke) ligging van de boringen is opgenomen in bijlage 1. De locatie van de boringen is bepaald met behulp van een meetlint aan de hand van de lokale topografische situatie. De hoogteligging ten opzichte van het NAP van de boorpunten is afgeleid van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN, www.ahn.nl).

4.2 Veldwaarnemingen

Het plangebied is ten tijde van het veldonderzoek deels in gebruik als parkeerplaats en deels als tuin. De rest van het plangebied is feitelijk bebouwd. Ter plaatse van de parkeerplaats liggen klinkers en is verspreid wat groen aanwezig. De tuin is met grind en tegels ingericht, waartussen enkele bomen en planten staan. Er is binnen het plangebied geen sprake van (opvallend) reliëf op grond waarvan uitspraken over de natuurlijke ondergrond te doen zijn. Foto's van het plangebied zijn weergegeven in figuur 12.

Afbeelding 12. Twee foto's in het plangebied ten tijde van het veldonderzoek. Links een foto op de parkeerplaats vanuit de noordpunt van het plangebied. Rechts een foto van een vijver in de tuin van de villawoning in het zuidoosten van het plangebied. Bron: Transect b.v.

4.3 Lithologie en bodemopbouw

Onder in de boringen is zand aangetroffen. De top van dit zand bevindt zich op een diepte van 0,95 – 2,30 m -mv (3,5 – 4,5 m NAP). Het zand is matig grof, (licht)geel van kleur en betreffen vermoedelijk smeltwaterafzettingen, die zich oorspronkelijk langs de flanken van de stuwwallen in het gebied hebben gevormd. Het zand is tevens matig gesorteerd.

Direct op de smeltwaterwaaierafzettingen ligt een laag matig humeus zand. Het zand kenmerkt zich door het voorkomen van zand brokken, modern puin en betonresten. Het uiterlijk van de laag is het gevolg van moderne verstoring, waarschijnlijk als gevolg van de aanleg van de huidige inrichting van het terrein. De verstoringen reiken tot een diepte van 0,95 tot 2,30 m -mv. De verstoringen hebben ervoor gezorgd dat de oorspronkelijke top van de smeltwaterafzettingen (evenals het erop gelegen dekzand en esdek, zoals verwacht op basis van het bureauonderzoek) niet meer intact zijn gebleven. In de top van de smeltwaterafzettingen zijn namelijk geen enkele aanwijzingen meer voor oude bodemvorming (in de vorm van inspoelingslagen of roestvlekken). Zodoende kan aangenomen worden, dat de oorspronkelijke top van de smeltwaterafzettingen grotendeels vergraven is geraakt, tot minimaal 50 – 80 cm in de oorspronkelijke top.

Foto's van de boringen zijn terug te vinden in bijlage 2.

4.4 Archeologische indicatoren

Tijdens het veldonderzoek zijn de ongeboorde grondmonsters doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Deze zijn niet aangetroffen.

5. Archeologische interpretatie en advies

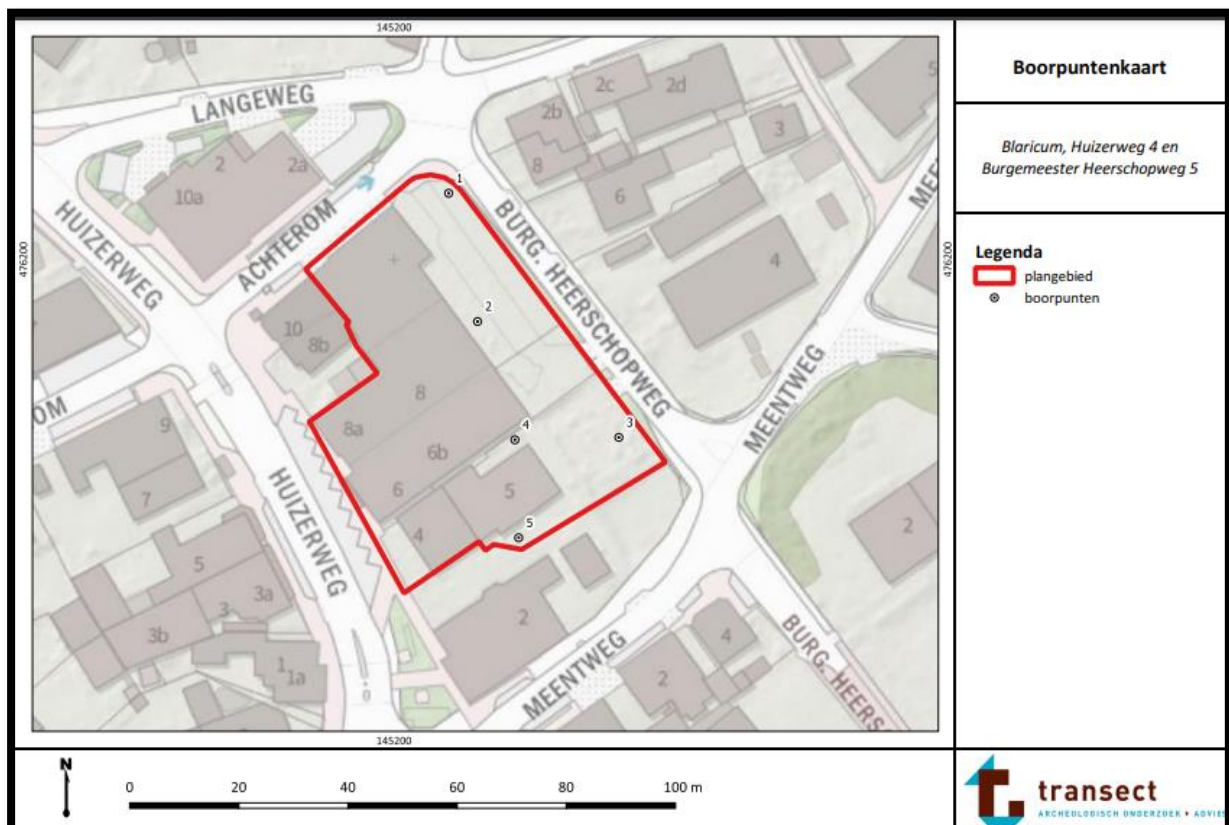
5.1 Archeologische interpretatie

Op basis van het veldonderzoek is de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek bij te stellen. Er is sprake van een lage archeologische verwachting, hetgeen het gevolg is van de hoge mate van bodemverstoring die tijdens het veldonderzoek is vastgesteld. Bodemverstoringen reiken tot een diepte tussen 0,95 – 2,30 m -mv en sporen van oude bodemvorming ontbreken in zijn geheel. De kans dat hiermee nog intacte grondsporen in het gebied te verwachten zijn is klein.

5.2 Selectieadvies

In het plangebied bestaat het voornemen om een deel van de aanwezige bebouwing in het plangebied te slopen en een supermarkt uit te breiden in het zuiden van het plangebied. Er bestaat op grond van het archeologisch onderzoek geen aanleiding te veronderstellen dat zich in het plangebied intacte archeologische (nederzetting-) resten in de bodem bevinden. Op basis hiervan zijn in onze optiek archeologisch gezien geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. Op het moment dat tijdens graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische zaken worden aangetroffen, geldt een wettelijke plicht deze vondsten te melden bij de bevoegde overheid (gemeente Blaricum, op grond van de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10).

Bovenstaande vormt een advies. Op grond van de resultaten van het rapport en het advies zal het bevoegd gezag (de gemeente Blaricum) een besluit nemen over de daadwerkelijke omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Afbeelding 13: Boorpuntenkaart locatie Huizerweg 4-8 en Burg. Heerschopweg 5 te Blaricum (bron: Transect bv.)

6. Bronnen

6.1 Digitale bronnen

<http://legendageomorfologie.wur.nl>
<https://archis.cultureelerfgoed.nl>
<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>
<https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl>
www.ahn.nl
www.dinoloket.nl
www.gahetna.nl
www.kadaster.nl
www.nimh-beeldbank.defensie.nl
www.geologievannederland.nl
www.hisgis.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.pdok.nl
www.rijksoverheid.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.sikb.nl
www.topotijdreis.nl
www.hilversum.nl
www.blaricum.nl
www.beeldbankblaricum.nl

6.2 Literatuur

Bakker, H. de/J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*, Wageningen (PUDOC).

Barends, S., et al., 1993: *Het Nederlandse landschap: een historisch-geografische benadering*, Utrecht.

Berendsen, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland*, Assen.

Berendsen, H.J.A., 2004: *De vorming van het land. Fysische geografie van Nederland*, Assen.

Bergmans, M.L.J. & J.M.G. Bongers, 2011: Blaricum, Bergweg (Gemeente Blaricum, NH.); Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek, *De Steekproef-rapport 2011-03/10*, Zuidhorn.

Breda, W.A. van, 2011: Langeweg 19 te Blaricum, *ADC rapport 2578*, Amersfoort.

Bongers, J.M.G. & E. Schrijer, 2012: Blaricum, Bergweg 24 (Gemeente Blaricum, NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek, *Steekproef-rapport 2012-09/04Z*, Zuidhorn.

Bouter, H.E., 2017; Archeologisch Bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase Verbindingsweg 13, Blaricum Gemeente Blaricum, *IDDS Archeologie-rapport 1976*, Noordwijk.

Ewolds, D.U. & Hekman J.J.; 2020: Archeologisch onderzoek Bussumerweg 14 te Blaricum, *Sweco archeologische rapporten 2370*, De Bilt.

Gemeente Blaricum: *Ruimtelijk advies op basis van archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek*. Amersfoort: Vestigia BV, rapport V774.

Geudeke, P.W. (red.), 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000 – 1: West-Nederland 1839-1859*, Groningen.

Groot, R.W. de, 2007: Plangebied Dorpsstraat/ Brinklaan, gemeente Blaricum. Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek met veldtoets, *Raap-rapport N-2337*, Weesp.

Hebinck, K.A., 2009: *Een archeologisch bureau-onderzoek voor de locatie Achterom 5a te Blaricum (NH)*. ARC-Rapporten 2009-60.

Koekelkoren, A.M.H.C. & S. Moerman, 2020: *Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. karterend booronderzoek, proefputten en proefsleuven Verbindingsweg 13 (brandweerkazerne), Blaricum, gemeente Blaricum*. IDDS Archeologie rapport 2374.

Leeuw, de., L.F., 2005: *Archeologisch booronderzoek Huizerweg 8, gemeente Blaricum*. Hollandia reeks 72.

Lutz, A., M. Simons & K. Klerks, 2010. *Nieuwbouw op het perceel Angerechtsweg 12 te Blaricum*.

Moerman, S. (red.), N.C.F. Groot & A.W.E. Wilbers, 2010: *Archeologiebeleid BEL combinatie: De gemeenten Blaricum Eemnes Laren. Archeologische beleidskaart en standaardregels voor bestemmingsplannen*. B&G rapport 946.

Mulder, E.F.J. de/M.C. Geluk/I.L. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.H.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.

Mulder, E. & J.W. Oudhof, 2020: Archeologisch bureauonderzoek Fransepad 11, *B19-421*, gemeente Blaricum, Spijkerboor.

Mulder, E. & J.W. Oudhof, 2019: *Archeologisch bureauonderzoek Fransepad 11*. Buro de brug rapporten B19-412.

Gemeente Blaricum, Eemnes en Laren; *Nota Archeologiebeleid Gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren* (vastgesteld op 23-04-2011).

Schorn, E.A., 2021: Naarderweg 33 te Blaricum, *KSP-rapport 19566*, Duiven.

Schute, I.A., 2020: Plangebied Bussumerweg 14 te Blaricum, gemeente Blaricum; archeologisch vooronderzoek: proefsleuvenonderzoek, *RAAP-rapport 4831*, Weesp.

Timmerman 2007: Plangebied Mosselweg 8a, gemeente Blaricum; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek, *Rapport 2064*, Weesp.

Tump, M., 2010. *Blaricum, Plangebied Langeweg 19, Bureauonderzoek*. BAAC rapport V-10.0012.

Wijnen, J., 2020: IVO - verkennende fase Fransepad 11 te Blaricum, *Laagland Archeologie Rapport BL191*, Almelo.

7. Bijlagen

boring 1

boring 2

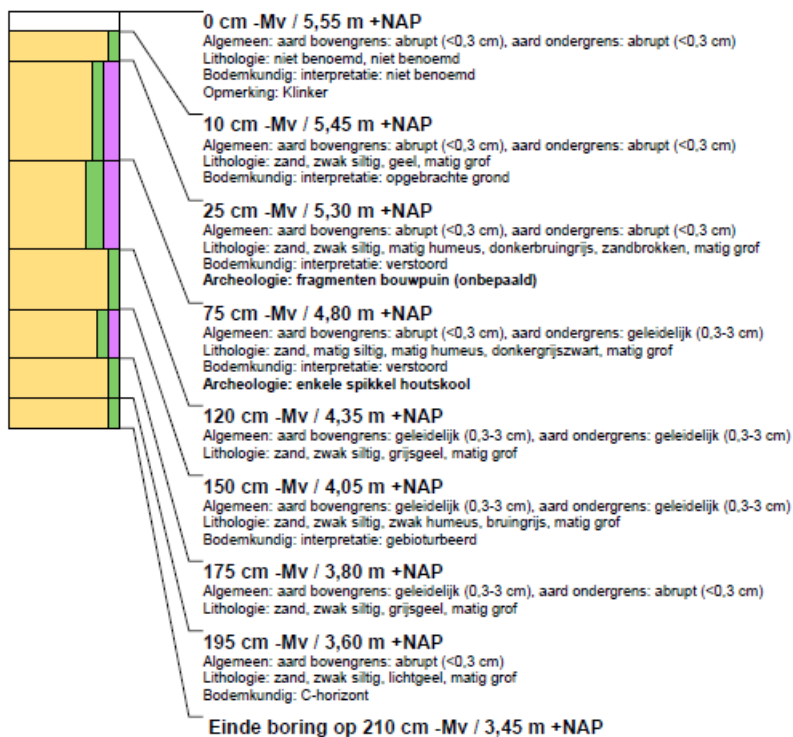
boring 3

Boring 5

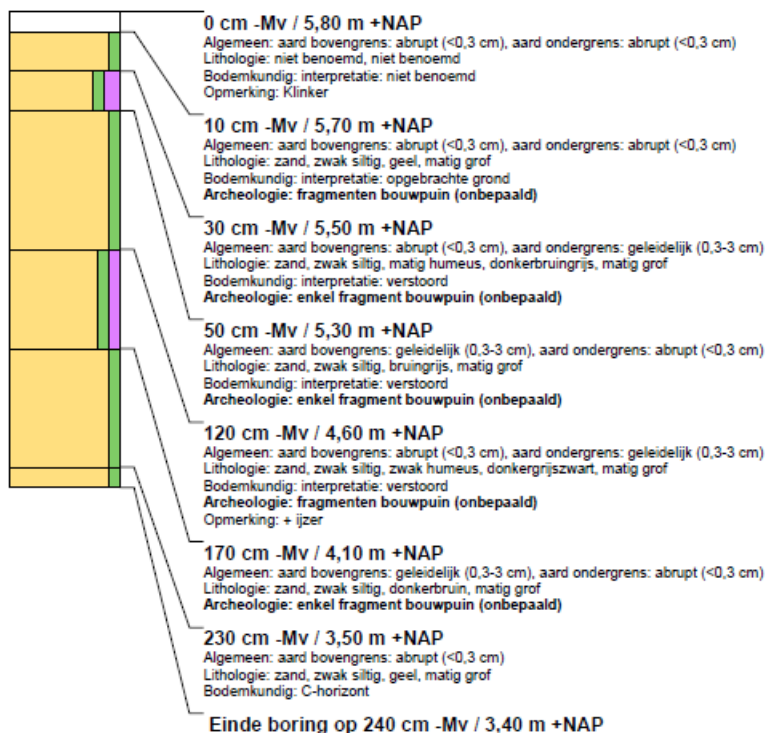
boring: 050078-1

datum: 6-7-2021, X: 145.209, Y: 478.211, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 28C, hoogte: 5.55, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Blaricum, plaatsnaam: Blaricum, opdrachtgever: Buro De Brug, uitvoerder: Transect

boring: 050078-2

datum: 5-7-2021, X: 145.215, Y: 478.188, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 28C, hoogte: 5,80, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Blaricum, plaatsnaam: Blaricum, opdrachtgever: Buro De Brug, uitvoerder: Transect

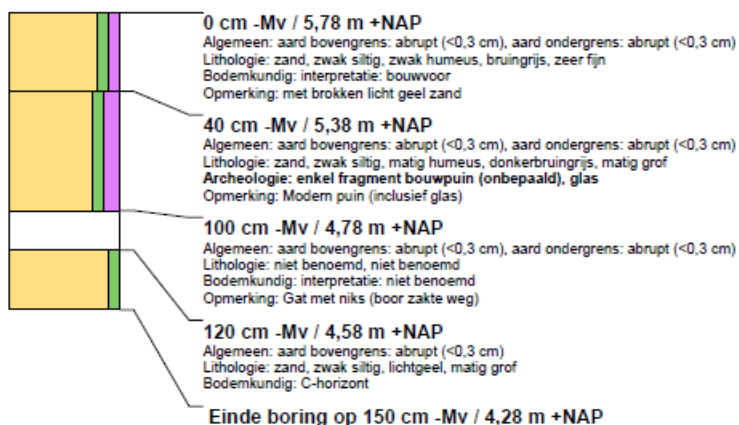
boring: 050078-3

datum: 5-7-2021, X: 145.241, Y: 478.167, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 26C, hoogte: 5,53, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Blaricum, plaatsnaam: Blaricum, opdrachtgever: Buro De Brug, uitvoerder: Transect

boring: 050078-4

datum: 5-7-2021, X: 145.222, Y: 478.167, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 26C, hoogte: 5,78, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Blaricum, plaatsnaam: Blaricum, opdrachtgever: Buro De Brug, uitvoerder: Transect

boring: 050078-5

datum: 5-7-2021, X: 145.223, Y: 478.149, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 26C, hoogte: 5,70, precisie hoogte: 1 dm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: AHN bestand, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: verhard, vondstzichtbaarheid: geen, provincie: Noord-Holland, gemeente: Blaricum, plaatsnaam: Blaricum, opdrachtgever: Buro De Brug, uitvoerder: Transect

